

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponent

Autorka práce: Bc. Jana Proboštová

Název práce: Světlo v dlani. Antropologická studie fenoménu Reiki

Vedoucí práce: Barbora Spalová, Ph.D.

Oponent: doc. Jakub Grygar, Ph.D.

Navržené hodnocení: A

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce (s. 3) i výzkumné otázky (s. 14-15) jsou jasně formulovány a to i přes to, že autorku zajímá poměrně široká oblast. Jana Proboštová chce ukázat různé podoby, které na sebe bere nábožensko-medicínské učení a praxe Reiki. Konkrétně, jakých podob Reiki nabývá v životech účastníků autorčina výzkumu a jak tato nauka-praxe ovlivňuje jejich vnímání těla. Závěry práce (s. 69-72) jsou formulovány přehledně, jsou vztaženy k autorčiným výzkumným otázkám. Struktura práce je přehledná, text je řazen logicky, jednotlivé kapitoly na sebe navazují.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Diplomová práce je napsána na základě relevantní, většinou cizojazyčné literatury. Autorka přesvědčivě ukazuje, že dokáže pracovat s texty, který mají vztah k jejímu tématu.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Posuzovaná diplomová práce Jany Proboštové je napsána na základě různorodého typu dat. Autorka pracovala s dokumenty a texty vytvořenými pro potřeby praktikantů Reiki, vedla výzkumné rozhovory, provedla auto/etnografické šetření. Výzkumný postup, povaha dat, popis jejich „vytváření“ a užívání, je v práci velmi podrobně a s nadstandardní pečlivostí popsán. Autorka provádí čtenáře celým výzkumným procesem, přičemž z textu je vždy zřejmé, proč Jana Proboštová o svém tématu zrovna píše a proč právě takto. Analyticko-interpretaci pasáže jsou pečlivě zpracovány a i v nich vyniká přesvědčivost autorčina stylu. Oceňuji i konzistentnost interpretačních pasáží a věcnost a nadhled, které si je autorka schopna udržet při diskusi vytvářených dat s názory pro ni klíčových autorů.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Autorčina argumentace se v práci objevuje ve dvou typických momentech. Zaprvé, v případě, kdy

představuje východiska a názory jiných autorů a vysvětluje, proč je přijímá nebo naopak odmítá. Zadruhé, v okamžiku, kdy ukazuje, proč se přiklání spíše k jedné interpretaci prezentovaných dat, než k jiné. V obou případech postupuje diplomantka uvážlivě a přesvědčivě. Její argumentace je věcná a ukotvená v datech.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Úroveň odkazového aparátu je standardní. Práce je napsána čtivě a zvolené jazykové prostředky (s občasnými výjimkami – „... co mi mí informátoři naservírují“, s. 11) odpovídají žánru práce. Posuzovaný text má všechny formální náležitosti.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

-

8. *Náměty na diskuzi při obhajobě práce.*

Přestože je předložená práce velmi kvalitně zpracována, občas se v ní vyskytují pasáže, které nejsou přesvědčivé. Za nejspornější pokládám kapitolu 4.3. Rodové linie a tituly (s. 37 – 40), ve které Jana Proboštová vysvětluje šíření mezi jednotlivými učiteli / mistry Reiki. Východiskem jí je jednak Bourdieho koncept sociálního pole a především pak koncept rodových linií, který jako metaforu autorka přebírá z oblasti antropologie příbuzenství. Avšak tak, jako například křesťanští kněží netvoří „rodovou linii“ se sv. Petrem, není důvod o prosté (?) posloupnosti „učitel / Mistr – žák“ uvažovat jako vztahu, který by korespondoval s příbuzenskými vztahy. Praxe oslovování různých žáků stejného mistra jako „bratru“ pak může být vysvětlena egalitářskými / neprivilegovanými vztahy mezi uředníky vůči sobě navzájem a jako projev uznání, že jedinou autoritou je v tomto společenství samotný Mistr.

Tvrzení, že „Reiki pracuje s tělem jako s živoucím aktérem, subjektem, který je vždy přítomný v interakci...“ (s. 60), je nepřesvědčivé. Z textu práce je zřejmé, že tělo může být aktérem, ale není mi jasné, na základě čeho autorka soudí, že je tělo také subjektem. Tělo může být aktérem, protože má agency, avšak má také svou vlastní subjektivitu?

Celkové hodnocení práce: Diplomová práce Jany Proboštové je příkladem velmi kvalitně zvládnuté závěrečné práce. Autorka i přes poměrně široce formulované výzkumné téma si v průběhu řešení práce dokázala najít pozici, ze které ke svému tématu přistupovat, přičemž ukázala, že má dostatečný vhled jak do oblasti antropologie náboženství, tak do medicínské antropologie nebo antropologie těla a tělesnosti. Text je zvládnutý i po metodologické stránce a závěry z jejího pečlivě prezentovaného a bezpochyby náročného výzkumu jsou podpořeny kvalitní argumentací. Navrhuji práci ohodnotit jako výbornou (A).

Datum:

Podpis: